T005 A HÀM V 50-Kinh Thọ Tuế

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 50

PHAÄT NOÙI KINH THOÏ TUEÁ Haùn dòch: Taây Taán, Tam taïng Phaùp sö Truùc Phaùp Hoä.

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Baø-giaø-baø ôû taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông xaù, cuøng ñoâng ñuû chuùng ñaïi Tyø-kheo ñeå thoï tueá. Baáy giôø Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: –Naøy chö Hieàn, vò Tyø-kheo thoï tueá thænh nguyeän: “Xin caùc Toân giaû noùi vôùi toâi, daãn daét toâi, raên daïy toâi, thöông töôûng toâi”. Ñoù laø lyù do thöù nhaát. Vì sao vaäy? Naøy chö Hieàn, hoaëc coù ngöôøi öông ngaïnh, khoù daïy baûo, cuøng lieân heä vôùi phaùp aùc, thì vò phaïm haïnh khoâng theå noùi, khoâng daãn daét, khoâng raên daïy, cuõng khoâng thöông töôûng keû aáy. Ñoù laø loaïi ngöôøi thöù nhaát. Naøy chö Hieàn, theá naøo laø keû öông ngaïnh, khoù daïy baûo? Ñoù laø keû duø cuøng ôû vôùi baäc Phaïm haïnh, nhöng vaãn khoâng ñöôïc baäc Phaïm haïnh noùi chuyeän, khoâng daãn daét, khoâng raên daïy, cuõng khoâng thöông töôûng. Ñoù laø loaïi ngöôøi thöù nhaát. Naøy chö Hieàn, hoaëc coù moät ngöôøi tìm caàu ñieàu aùc, cuøng lieân heä vôùi ñieàu aùc. Naøy chö Hieàn, ta baûo keû aáy tìm caàu ñieàu aùc, cuøng lieân heä vôùi ñieàu aùc, ñoù laø phaùp öông ngaïnh, khoù daïy baûo. Nhö vaäy bò nhieãm duïc, saân haän, tham lam, ganh gheùt, khoâng xaû, doái traù, dua nònh, huyeãn hoaëc, khoâng hoå, khoâng theïn, oâm haän, neân keû aáy noùi lôøi uaát haän, maéng laïi Tyø-kheo khieån traùch mình, noùi cho moïi ngöôøi bieát vò Tyø-kheo ñaõ chæ trích mình, cheâ bai lôøi noùi cuûa Tyø-kheo chæ trích mình. Taát caû lôøi leõ ñeàu noùi laûng ra ngoaøi ñeà ñeå traùnh neù, oâm giöõ taâm phaãn noä, roäng lieân heä vôùi haøng tri thöùc baïn beø xaáu aùc, khoâng bieát aân, khoâng baùo aân, ñeàn aân. Naøy chö Hieàn, nhöõng

ngöôøi khoâng bieát an, khoâng baùo ñeàn, ñoù laø nhöõng keû ngang ngöôïc, khoù daïy. Do ñoù, naøy chö Hieàn, ngöôøi coù taùnh ngang ngöôïc, khoù daïy thì duø gaàn guõi vôùi caùc baäc Phaïm haïnh, caùc vò aáy cuõng khoâng noùi chuyeän, khoâng daïy doã, khoâng khieån traùch, khoâng thöông nhôù. Ñoù laø haïng ngöôøi thöù nhaát. Naøy chö Hieàn, Tyø-kheo neân töï suy nghó: “Naøy chö Hieàn, neáu coù ai tìm caàu ñieàu aùc, cuøng lieân heä vôùi ñieàu aùc thì ta khoâng nghó nhôù ñeán ngöôøi ñoù. Neáu ta coù duïc aùc, cuøng lieân heä vôùi duïc aùc thì ngöôøi khaùc cuõng khoâng nghó nhôù ñeán ta”. Tyø-kheo haõy quaùn saùt nhö vaäy, ñöøng coù khôûi caàu duïc aùc, neân hoïc nhö theá. “Nhö vaäy, keû bò nhieãm duïc, saân haän, tham lam, ganh gheùt, khoâng xaû boû, doái traù, dua nònh, huyeãn hoaëc, khoâng hoå, khoâng theïn, oâm loøng saân haän, mieäng noùi lôøi thuø haän, maéng laïi Tyø-kheo khieån traùch mình, noùi cho moïi ngöôøi bieát vò Tyø-kheo ñaõ chæ trích mình, cheâ bai lôøi noùi cuûa Tyø-kheo khieån traùch mình; taát caû lôøi noùi ñeàu ñi ra ngoaøi ñeà ñeå traùnh neù, oâm loøng saân haän, roäng lieân heä vôùi haïng tri thöùc vaø

baïn beø xaáu aùc, khoâng bieát aân, khoâng baùo ñeàn. Naøy chö Hieàn, neáu ai vong aân, khoâng baùo aân thì ta khoâng thöông ngöôøi aáy, vaø neáu ta vong aân, khoâng baùo aân thì ngöôøi khaùc cuõng khoâng thöông ta". Tyø-kheo haõy quaùn saùt nhö vaäy. Ñöøng laø keû khoâng bieát baùo aân, neân hoïc hoûi nhö theá. Naøy chö Hieàn, neáu Tyø-kheo khoâng thænh caàu caùc Tyø-kheo raèng: "Xin caùc vò noùi vôùi toâi, daïy doã toâi, khieån traùch toâi, thöông töôûng toâi". Ñoù laø haïng ngöôøi thöù nhaát. Vì sao? Naøy chö Hieàn, hoaëc coù moät ngöôøi deã baûo, cuøng gaén boù vôùi giaùo phaùp neân caùc vò ñoàng phaïm haïnh noùi chuyeän, daïy doã, khieån traùch vaø thöông nhôù ngöôøi aáy. Ngöôøi aáy laø baäc nhaát vaäy. Vì sao? Naøy chö Hieàn, ngöôøi deã daïy baûo, cuøng gaén boù vôùi giaùo phaùp, maø ñöôïc caùc vò ñoàng phaïm haïnh noùi chuyeän, daïy doã, khieån traùch, thöông yeâu. Ngöôøi ñoù ñöôïc goïi laø baäc nhaát. Naøy chö Hieàn, hoaëc coù moät ngöôøi khoâng tìm caàu ñieàu aùc, khoâng lieân heä vôùi ñieàu xaáu aùc. Naøy chö Hieàn, keû aáy vì khoâng coù duïc aùc, khoâng lieân heä vôùi duïc aùc, thì ñoù laø phaùp deã daïy baûo. Nhö theá, khoâng bò nhieãm duïc, khoâng saân haän, khoâng tham lam keo kieät, ganh gheùt, khoâng doái traù, dua nònh, huyeãn hoaëc, bieát hoå, bieát theïn, khoâng oâm loøng giaän, neân mieäng vò aáy khoâng noùi lôøi thuø haän, khoâng maéng laïi Tyø-kheo khieån traùch mình, khoâng noùi vôùi moïi ngöôøi veà Tyø-kheo khieån traùch mình,

khoâng phæ baùng lôøi noùi cuûa Tyø-kheo chæ trích mình, khoâng noùi ra ngoaøi ñeà ñeå traùnh neù, khoâng saân haän maø laïi roäng raõi, khoâng ôû chung vôùi haïng tri thöùc cuøng baïn höõu xaáu aùc, khoâng voâ aân maø nhôù aân. Naøy chö Hieàn, ñoù goïi laø ngöôøi aáy cuøng töông öng vôùi giaùo phaùp. Naøy chö Hieàn, ñoù laø keû deã daïy baûo, cuøng töông öng vôùi giaùo phaùp, neân ñöôïc caùc baäc Phaïm haïnh noùi chuyeän, daïy doã, khieån traùch vaø thöông nhôù. Vò aáy laø ngöôøi baäc nhaát. Naøy chö Hieàn, Tyø-kheo neân töï suy xeùt: "Naøy chö Hieàn, neáu ai khoâng coù duïc aùc, khoâng lieân heä vôùi duïc aùc thì ta thöông ngöôøi ñoù, vaø neáu ta khoâng coù duïc aùc, khoâng lieân heä vôùi duïc aùc, thì ngöôøi khaùc cuõng thöông ta". Tyø-kheo neân quaùn nhö vaäy, khoâng neân daáy khôûi duïc aùc, neân hoïc nhö vaäy. "Nhö vaäy, do khoâng bò nhieãm duïc, khoâng saân haän, khoâng tham lam keo kieät, ganh gheùt, luoân xaû boû, khoâng doái traù, dua nònh, bieát hoå, bieát theïn, khoâng giaän döõ neân vò aáy mieäng khoâng noùi lôøi thuø haän, khoâng maéng laïi Tyø-kheo khieån traùch mình, khoâng noùi vôùi moïi ngöôøi veà vò Tyø-kheo khieån traùch mình, khoâng phæ baùng lôøi noùi cuûa vò Tyø-kheo khieån traùch mình; taát caû lôøi noùi ñeàu khoâng noùi ra ngoaøi ñeà ñeå traùnh neù, khoâng saân haän maø roäng raõi, khoâng lieân heä vôùi haøng tri thöùc vaø baïn höõu xaáu aùc, khoâng queân aân maø nhôù baùo ñeàn. Naøy chö Hieàn, neáu ngöôøi naøo khoâng queân aân, luoân nhôù baùo ñeàn thì ta thöông yeâu ngöôøi ñoù. Neáu ta khoâng queân aân, nhôù baùo ñeàn thì ngöôøi ñoù cuõng thöông yeâu ta". Tyø-kheo neân quaùn saùt nhö theá. Haõy khoâng queân aân, nhôù baùo ñeàn, neân hoïc nhö vaäy. Naøy chö Hieàn, neáu Tyø-kheo sau khi quaùn saùt thaáy: "Ta ñang coù taâm duïc aùc, cuøng töông öng vôùi taâm duïc aùc, caàn phaûi khoâng coù taâm mong caàu laøm ñieàu aùc, khoâng töông öng vôùi duïc aùc" thì chaéc chaén coù nhieàu lôïi ích. Naøy chö Hieàn, neáu

Tyø-kheo quaùn saùt bieát ñöôïc mình ñang coù duïc aùc, cuøng töông öng vôùi duïc aùc thì keû aáy seõ khoâng hoan hyû. Do ñoù keû aáy mong caàu ngaên tröø duïc. Naøy chö Hieàn, neáu Tyø-kheo luùc quaùn saùt bieát mình hieän khoâng coù duïc aùc, khoâng töông öng vôùi duïc aùc thì keû aáy lieàn vui möøng thaáy mình ñöôïc thanh tònh, trong saïch, ñang tu taäp trong caûnh giôùi cuûa Ñöùc Phaät. Thaáy vaäy roài vui möøng noã löïc tu taäp. Naøy chö Hieàn, ví nhö ngöôøi coù maét caàm caùi göông saùng töï soi maët mình. Naøy chö Hieàn, ngöôøi coù maét aáy seõ töï thaáy maët mình dô daùy

neân trong loøng khoâng vui, keû aáy muoán röûa saïch caùc veát dô. Naøy chö Hieàn, neáu ngöôøi coù maét aáy khoâng thaáy maët mình coù veát dô, keû aáy lieàn vui möøng thaáy mình ñöôïc thanh tònh. Keû aáy töï thaáy nhö vaäy roài vui möøng, noã löïc thöïc haønh. Naøy chö Hieàn, cuõng nhö vaäy, Tyø-kheo quaùn saùt maø bieát mình coù duïc aùc, cuøng lieân heä vôùi duïc aùc, vò aáy lieàn coù yù mong caàu ngaên tröø duïc aùc. Naøy chö Hieàn, Tyø-kheo quaùn saùt, bieát mình khoâng coù duïc aùc, khoâng lieân heä vôùi duïc aùc, vò aáy lieàn vui möøng thaáy mình ñöôïc trong saïch, thanh tònh, ñang ôû trong caûnh giôùi cuûa Ñöùc Phaät. Thaáy vaäy roài thì vui möøng maø thöïc haønh, tu taäp. Cuõng nhö vaäy, bò nhieãm duïc hay khoâng nhieãm duïc; cuõng vaäy coù saân haän hay khoâng coù saân haän; cuõng vaäy coù tham lam, ganh gheùt, khoâng xaû, hay khoâng coù tham lam, ganh gheùt, luoân xaû; cuõng vaäy coù dua nònh, doái traù hay khoâng dua nònh, doái traù; cuõng nhö vaäy coù söï khoâng hoå, khoâng theïn hay bieát hoå, bieát theïn; cuõng vaäy coù thuø giaän, mieäng noùi lôøi thuø haän hay khoâng coù thuø giaän, mieäng khoâng noùi lôøi thuø giaän, maéng laïi Tyø-kheo khieån traùch mình hay khoâng maéng laïi Tyø-kheo khieån traùch mình; noùi vôùi moïi ngöôøi veà Tyø-kheo khieån traùch mình hay khoâng ñem noùi cho moïi ngöôøi veà Tyø-kheo khieån traùch mình; phæ baùng lôøi noùi cuûa vò Tyø-kheo khieån traùch mình hay khoâng phæ baùng lôøi noùi cuûa vò Tyø-kheo chæ trích mình; taát caû lôøi leõ ñeàu noùi ngoaøi ñeà ñeå traùnh neù, hay khoâng duøng nhöõng lôøi leõ noùi ra ngoaøi ñeà ñeå traùnh neù; coù saân haän hay khoâng saân haän; giao keát vôùi haøng tri thöùc cuøng baïn höõu xaáu aùc hay khoâng giao keát vôùi haøng tri thöùc cuøng baïn höõu xaáu aùc; khoâng bieát aân, khoâng baùo aân hay bieát aân, baùo aân. Naøy chö Hieàn, Tyø-kheo quaùn saùt bieát raèng: “Ta laø keû khoâng bieát aân, khoâng bieát baùo aân”. Vò aáy trong loøng khoâng vui, lieàn mong muoán ngaên tröø. Naøy chö Hieàn, neáu Tyø-kheo quaùn saùt bieát raèng: “Ta laø keû khoâng vong aân, bieát baùo aân”. Vò aáy lieàn vui möøng thaáy mình trong saïch, thanh tònh, ñang haønh hoùa trong caûnh giôùi cuûa Phaät Theá Toân, thaáy nhö vaäy roài lieàn vui thích thöïc haønh. Naøy chö Hieàn, nhö ngöôøi coù maét caàm taám göông trong saùng ñeå soi maët, töï thaáy maët mình coù buïi dô, keû aáy lieàn khoâng vui vaø mong muoán röûa saïch. Naøy chö Hieàn, neáu ngöôøi aáy khoâng thaáy maët mình coù buïi dô lieàn vui möøng laø mình ñöôïc thanh tònh. Töï thaáy nhö vaäy thì sanh taâm vui thích. Cuõng vaäy, naøy chö Hieàn, Tyø-kheo quaùn saùt vaø

bieát ñöôïc mình laø keû vong aân, khoâng baùo aân, vò aáy lieàn khoâng hoan hyû, lieàn coù yù muoán ngaên töø. Naøy chö Hieàn, neáu Tyø-kheo quaùn bieát mình khoâng phaûi laø keû vong aân, khoâng baùo aân, keû aáy lieàn vui möøng cho raèng mình trong saïch, thanh tònh ñang tu taäp trong caûnh giôùi cuûa Phaät Theá Toân. Do töï thaáy nhö vaäy roài thì vui thích tu taäp, do vui thích tu taäp neân ñöôïc hoan hyû, do hoan hyû neân thaân tín haønh, do thaân tín haønh neân bieát an laïc, do an laïc neân yù ñònh tónh, do yù ñònh tónh neân bieát nhö chaân, thaáy nhö chaân; do thaáy, bieát nhö chaân neân sanh taâm nhaøm chaùn, nhôø taâm nhaøm chaùn lìa neân ñöôïc voâ nhieãm, do voâ nhieãm neân ñöôïc giaûi thoaùt, do giaûi thoaùt neân ñaït giaûi thoaùt tri kieán, bieát nhö thaät raèng: “Söï sanh ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ thaønh töïu, vieäc ñaùng laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sanh”. Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân giaûng noùi nhö vaäy, caùc Tyø-kheo nghe Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân noùi xong ñeàu hoan hyû laõnh thoï.

LÔØI BAÏT Trong Ñan taïng, kinh naøy coù teân laø Thoï Tueá kinh. Ñan baûn coù teân aáy nhöng Toáng baûn thì khoâng coù. Trong Toáng taïng, kinh naøy coù teân laø Thoï Taân Tueá kinh. Teân naøy khoâng coù trong Ñan baûn. Xem caû hai kinh ñeàu vieát laø do Ngaøi Phaùp Hoä dòch. Teân tuy khaùc ñoâi chuùt nhöng noùi chung nghóa lyù laïi coù sai bieät raát lôùn, chöa bieát baûn naøo ñuùng baûn naøo sai? Laïi nöõa, vì sao trong hai boä Ñaïi taïng noäi dung cuûa hai baûn kinh coù choã baûn naøy coù thì baûn kia khoâng coù? Nay xem trong noäi dung cuûa Khai nguyeân luïc vaø Truøng dòch luïc coù noùi ñeán Thoï Tueá kinh do Ngaøi Truùc Phaùp Hoä dòch, ghi raèng: “Gaàn gioáng vôùi baûn dò dòch trong quyeån thöù 23 cuûa boä Trung A-haøm”. Phaàn cuoái trong noäi dung cuûa Ñôn dòch luïc coù Taân Tueá kinh do Ngaøi Truùc-ñaøm-voâ-saám (Taán goïi laø Phaùp Chaùnh) dòch. Trong ñoù coù ñoaïn chuù thích raèng: “Trong noäi dung cuûa Ñaïi baûn khoâng coù nhöõng kinh naøy neân lieät bieân ôû ñaây”. Nay kieåm chöùng laïi baûn Thoï Tueá kinh trong Ñan taïng cuøng vôùi baûn kinh trong quyeån 23 cuûa Trung A-haøm coù noäi dung töông ñoàng nhau, cho neân baûn kinh treân chính laø noäi

dung cuûa baûn Truøng dòch Thoï Tueá kinh. Thoï Taân Tueá kinh trong Toáng baûn so vôùi Trung A-haøm thì hoaøn toaøn rieâng bieät. Xeùt cho cuøng thì baûn teân Taân Tueá kinh veà vaên tuy khaùc, nhöng veà ñaïi yù khoâng khaùc nhau laém, döôøng nhö laø baûn dò dòch cuûa kinh naøy. Cho neân noäi dung Thoï Taân Tueá kinh cuûa Toáng taïng hieän nay gaàn gioáng vôùi noäi dung cuûa Taân Tueá kinh. Neáu cho ñoù laø moät baûn dòch thì taïi sao coù söï khaùc nhau khi dòch giaû löôïc boû raát nhieàu nhöõng ñoaïn ñaëc bieät? Ñoù laïi laø nhöõng gì ñöôïc bieân cheùp trong Truøng dòch. Neáu cho ñoù laø baûn Truøng dòch thì nhöõng gì ñaõ ñöôïc neâu ra trong baûn Ñôn dòch? Ñieàu naøy caàn phaûi ñôïi kieåm chöùng. Nay coâng vieäc keát taäp, phaân bieän haõy ñeå chôø caùc baäc Hieàn trieát, vì vaäy chuùng toâi khoâng theo noäi dung ghi cheùp trong baûn Thoï Taân Tueá kinh- noäi dung cuûa baûn kinh treân ñöôïc y cöù theo Ñan taïng kinh (Ñaïi taïng kinh Khieát Ñan–töùc Lieâu baûn) ñeå

laøm chaân baûn.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.